

The research has important implications for revealing the didactic and methodological aspects of this problem. The main pedagogical tasks the solution of which is facilitated by the method of introduction of structural-logical terminological schemes have been identified. The specific features of didactic and methodological possibilities of structural-logical terminological schemes concerning the structuring of educational material and its visualization at a stage of perception, comprehension, and generalization in the course of professional preparation of future bachelors of biology are outlined. The paper studies methodological aspects of the structural-logical terminological scheme introduction in the educational process of biology bachelors training. The specifics of using the structural-logical terminological scheme during training sessions are revealed. The article provides methodological instructions on modeling structural-logical terminological schemes for students. The main didactic and methodological requirements for compiling a structural and logical terminological scheme, which must be followed by biology bachelors, are claimed. The results of mastering structural-logical terminological scheme assimilation by biology bachelors are presented.

It can be concluded that the use of structural and logical terminological schemes is relevant and appropriate in the training of future biology bachelors. As the activity of compiling structural and logical terminological schemes contributes to the development of their ability to formulate definitions, analyze and synthesize, compare and summarize, classify educational information, and so on.

Key words: structural and logical terminological scheme, algorithm for drawing up a diagram, verbal-logical method, method of educational information visualization, graphic technique, activity approach, didactic and methodological requirements, professional training.

УДК 378.147.091.212:613

Каріна Федченко

Національний університет біосервсів і природокористування України

ORCID ID 0000-0002-0432-7093

DOI 10.24139/2312-5993/2021.04/286-297

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я У СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТІВ НАУК ПРО ЖИТТЯ ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Підготовлено й обґрунтовано критерії, рівні і показники вихованості ціннісного ставлення до здоров'я у студентів університетів наук про життя та навколишнє середовище. Критеріями вихованості визначено такі: емоційний, мотиваційний, когнітивний, поведінковий. Показниками мотиваційного критерію є мотивація на здоровий спосіб життя, інтерес до здоров'я. До показників когнітивного критерію належать знання про здоров'я та його складові, усвідомлення важливості здоров'я. Емоційний критерій має такі показники, як уміння керувати емоціями, почуття задоволення від дотримання правил здорового способу життя. Показниками поведінкового критерію є готовність до самовдосконалення, дотримання здорового способу життя.

З метою діагностики рівня вихованості ціннісного ставлення до здоров'я було проведено констатувальний етап педагогічного експерименту. До констатувального етапу експерименту було залучено 421 студент та 24 науково-педагогічних працівників університетів наук про життя та навколишнє середовище. Аналіз результатів діагностики дав змогу визначити рівні вихованості ціннісного ставлення до здоров'я за чотирма критеріями. Установлено, що високий рівень

вихованості ціннісного ставлення до здоров'я притаманний 16,9 % опитуваних студентів, середній рівень – 44,2 % та низький – 38,9 %.

Ключові слова: методика, формування, цінність, ціннісне ставлення, здоров'я, педагогіка, студент, критерії.

Постановка проблеми. Потреби суспільства й держави у здоровій нації країни вимагають вирішення проблем здоров'я з самого народження дитини. Важливим аспектом вирішення цієї проблеми є освіта, яка виконує суспільні функції навчання й виховання дитини. У зв'язку з сучасним станом здоров'я підлітків все частіше говорять про таку функцію освіти, як здоров'язберезувальна. На наш погляд, реалізація здоров'язберезувальної функції освіти має відбуватися шляхом формування ціннісного ставлення особистості до власного здоров'я та здоров'я оточуючих.

Аналіз актуальних досліджень. Формування культури здоров'я висвітлені у вітчизняних і зарубіжних працях: М. Амосова, Г. Апанасенка, В. Бабаліч, І. Беха, В. Горащука, О. Єжової, Ю. Лісіцина, А. Маслоу І. Сопівник, О. Леонтєв, В. М'ясищев, та ін.

Мета статті – висвітлити методичні засади ціннісного ставлення до здоров'я у студентів університетів наук про життя та навколишнє середовище.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети були використані теоретичні методи науково-педагогічного дослідження: анкетування, опитування, аналіз та синтез, порівняння.

Виклад основного матеріалу. Ми брали за основу педагогічний експеримент, який складався з трьох етапів:

Констатувальний експеримент полягає в тому, що дослідник експериментальним шляхом установлює лише стан педагогічної системи, що вивчається: констатує наявність зв'язків, залежностей між явищами, визначає вихідні дані для подальшого дослідження.

Формувальний експеримент супроводжується застосуванням спеціально розробленої системи заходів, спрямованих на формування певних якостей, на покращення результатів навчання, виховання, трудової діяльності тощо.

Контрольний експеримент визначає рівень знань, умінь та навичок за матеріалами формувального експерименту (Жосан, 2008).

Нами було застосовано алгоритм розробки критеріїв оцінювання, який має такі етапи: визначається номенклатура рівнів (високий, середній, низький чи оптимальний, припустимий, неприпустимий тощо); відпрацьовується набір показників, що в сукупності характеризують рівень розвитку оцінюваної якості, параметра, результату; ранжування

показників; оцінювання факторів вагомості показників; застосування показників у протоколах експертизи (Лузан, 2016).

Проведене опитування серед студентів (табл. 1).

Таблиця 1

Результати рівнів ціннісного ставлення до здоров'я у студентів університетів наук про життя та навколишнє середовище за показниками

№ п/п	Показники	Рівні		Високий		Середній		Низький	
		К-сть	%	К-сть	%	К-сть	%		
1.	Знання про здоров'я та його складові	64	15,1	224	53,34	133	31,56		
2.	Усвідомлення важливості здоров'я	82	19,45	184	43,85	155	36,7		
3.	Мотивація на здоровий спосіб життя	58	13,76	147	35,01	216	51,23		
4.	Інтерес до здоров'я	99	23,44	198	47,06	124	29,5		
5.	Готовність до самовдосконалення	87	20,73	191	45,27	143	34		
6.	Дотримання здорового способу життя	61	14,5	198	46,91	162	38,59		
7.	Уміння керувати емоціями	47	11,24	196	46,38	178	42,38		
8.	Почуття задоволення від дотримання правил здорового способу життя	73	17,39	148	34,95	200	47,66		
	Рівень сформованості ціннісного ставлення до здоров'я	71	16,95	186	44,10	164	38,95		

Для визначення рівнів вихованості ціннісного ставлення до здоров'я ми використали також метод експертної оцінки, у який входить опитування серед педагогів із певною метою. Зараз цей метод досить популярний у педагогічній науці, оскільки дає змогу отримати інформацію за короткий проміжок часу та застосовується для оцінки різноманітних вибірок.

Констатувальний етап експерименту проводиться таким чином: відбір експертів, інструктаж, опитування та аналіз результатів. У ролі експертів було взято 24 науково-педагогічних працівників із 4 попередньо зазначених закладів вищої освіти, які взяли участь в опитуванні. Педагоги оцінювали студентів за показниками у письмовій формі.

Вважаємо метод експертної оцінки одним із оптимальних щодо оцінки рівнів вихованості ціннісного ставлення до здоров'я у студентів університетів наук про життя та навколишнє середовище (табл. 2).

Результати експертної оцінки

№ п/п	Показники	Високий		Середній		Низький	
		К-сть	%	К-сть	%	К-сть	%
1.	Знання про здоров'я та його складові	49	11,7	238	56,5	134	31,8
2.	Усвідомлення важливості здоров'я	62	14,7	194	46,1	165	39,2
3.	Мотивація на здоровий спосіб життя	44	10,5	158	37,5	219	52,0
4.	Інтерес до здоров'я	88	20,9	210	49,9	123	29,2
5.	Готовність до самовдосконалення	69	16,4	200	47,5	152	36,1
6.	Дотримання здорового способу життя	42	10,0	206	48,9	173	41,1
7.	Уміння керувати емоціями	29	6,9	208	49,4	184	43,7
8.	Почуття задоволення від дотримання правил здорового способу життя	59	14,0%	158	37,5%	204	48,5%
	Рівень сформованості ціннісного ставлення до здоров'я	55	13,14	197	46,66	169	40,20

Результати експертної оцінки дають змогу зробити такі висновки: за деякими показниками рівні вихованості ціннісного ставлення до здоров'я у студентів у студентів університетів наук про життя та навколишнє середовище нижчі, але в допустимих нормах (рис. 1.1).

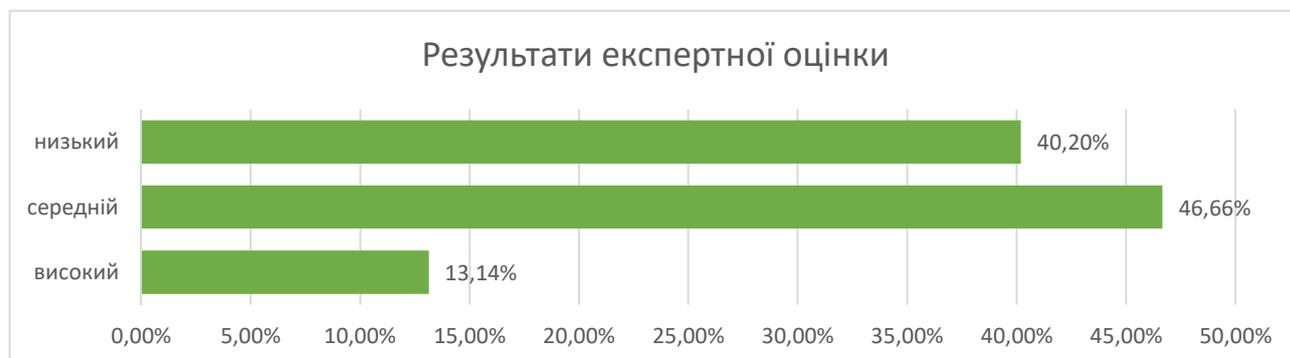

Рис. 1. Результати експертної оцінки за показниками

Під час діагностики рівнів вихованості ціннісного ставлення до здоров'я у студентів нами було узагальнено результати за двома

показниками мотиваційного критерію (знання про здоров'я та його складові, усвідомлення важливості здоров'я) та наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

**Рівні вихованості ціннісного ставлення до здоров'я у студентів
університетів наук про життя та навколишнє середовище за показниками
когнітивного критерію**

Рівні	Високий				Середній				Низький			
	Анк.	Екс.	Разом		Анк.	Екс.	Разом		Анк.	Екс.	Разом	
	К-сть	К-сть	К-сть сер.	%	К-сть	К-сть	К-сть сер.	%	К- сть	К- сть	К-сть сер.	%
Знання про здоров'я та його складові	64	49	57	13,54	224	238	231	54,87	133	134	133	31,59
Усвідомлення важливості здоров'я	82	62	72	17,10	184	194	189	44,90	155	165	160	38,00
Всього	73	56	65	15,32	204	216	210	49,89	104	150	146	34,79

Дані результати звертають нашу увагу на те, що студенти з високим рівнем знань про здоров'я становлять лише 13,54 %. Важливим є і те, що на низькому рівні усвідомлення важливості здоров'я сформована лише у 38,00 % студентів, а на високому рівні – 17,10 % (рис. 2).

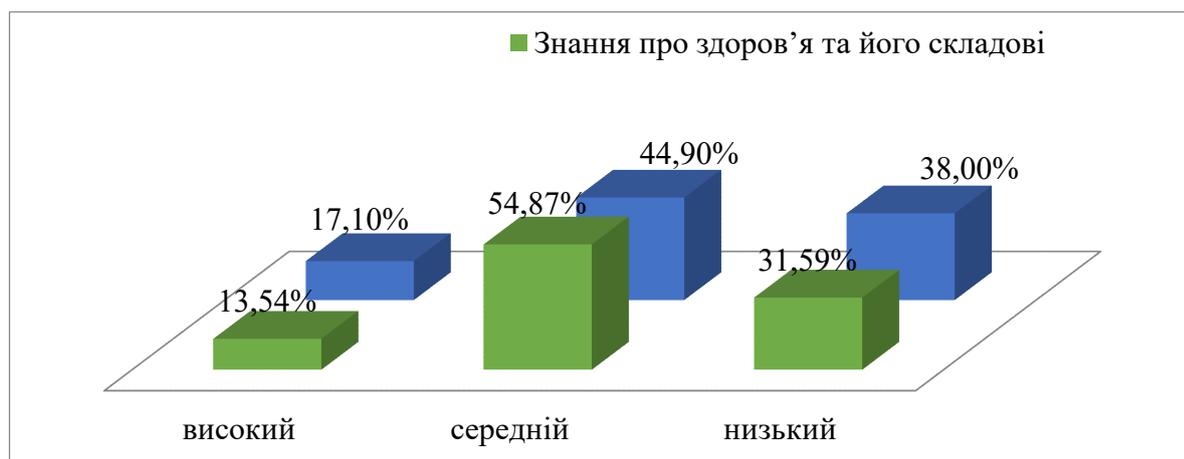

Рис. 2. Порівняння показників за мотиваційним критерієм

Аналіз результатів показників показав, що у студентів за мотиваційним критерієм недостатньо сформований рівень вихованості ціннісного ставлення до здоров'я, адже студентів з високим рівнем – 15,32 %, з середнім рівнем – 49,89 %, а низьким – 34,79 % (рис. 3).

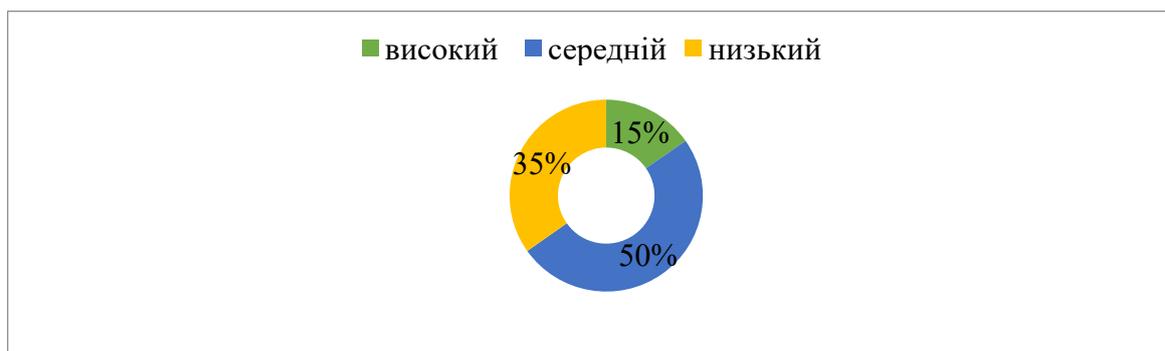

Рис. 3. Рівні вихованості ціннісного ставлення до здоров'я за мотиваційним критерієм.

Рівні вихованості ціннісного ставлення до здоров'я у студентів університетів наук про життя та навколишнє середовище за когнітивним критерієм ми теж розглядали за двома показниками (мотивація на здоровий спосіб життя, інтерес до здоров'я) та наведено в таблиці 1.4.

Таблиця 4

Рівні вихованості ціннісного ставлення до здоров'я у університетів наук про життя та навколишнє середовище за показниками мотиваційного критерію

Рівні	Високий				Середній				Низький			
	Анк.	Екс.	Разом		Анк.	Екс.	Разом		Анк.	Екс.	Разом	
	К-сть	К-сть	К-сть сер.	%	К-сть	К-сть	К-сть сер.	%	К-сть	К-сть	К-сть сер.	%
Мотивація на здоровий спосіб життя	58	44	51	12,11	147	158	153	36,34	216	219	217	51,55
Інтерес до здоров'я	99	88	94	22,32	198	210	204	48,45	124	123	123	29,23
Разом	78	66	72	17,22	213	172	179	42,40	170	171	170	40,38

За когнітивним критерієм результати анкетування показали, що лише у 12,11 % студентів закладів вищої освіти на високому рівні сформована мотивація на здоровий спосіб життя. Важливим є й те, що проявляють інтерес до здоров'я на низькому рівні 29,23 % студентів (рис. 5).

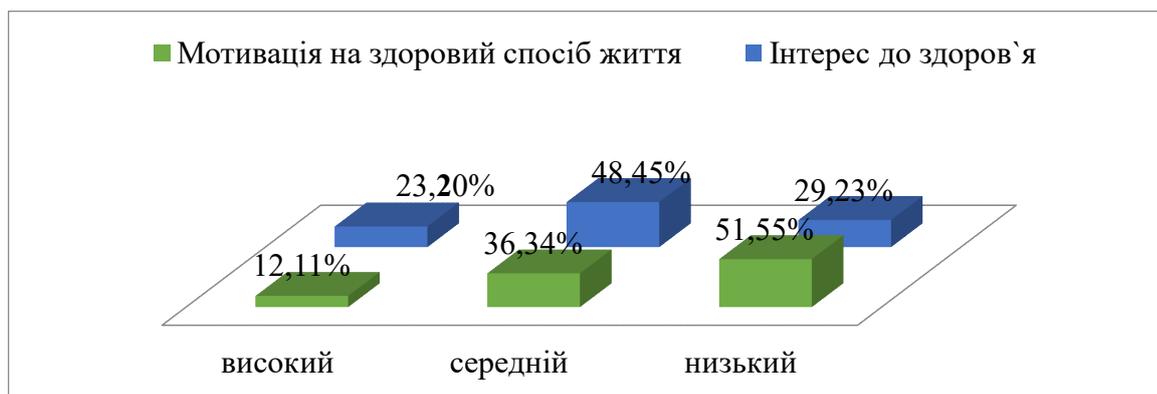

Рис. 4. Порівняння показників за когнітивним критерієм

Дані опитування серед студентів та експертів дали можливість з'ясувати рівні вихованості ціннісного ставлення до здоров'я за когнітивним критерієм. Результати показали, що в університетах наук про життя та навколишнє середовище навчаються лише 17,22 % студентів із високим рівнем. Це необхідно врахувати під час наступного формувального етапу експерименту, оскільки когнітивний критерій має велике значення під час побудови власного здоров'я кожного студента (рис. 5).

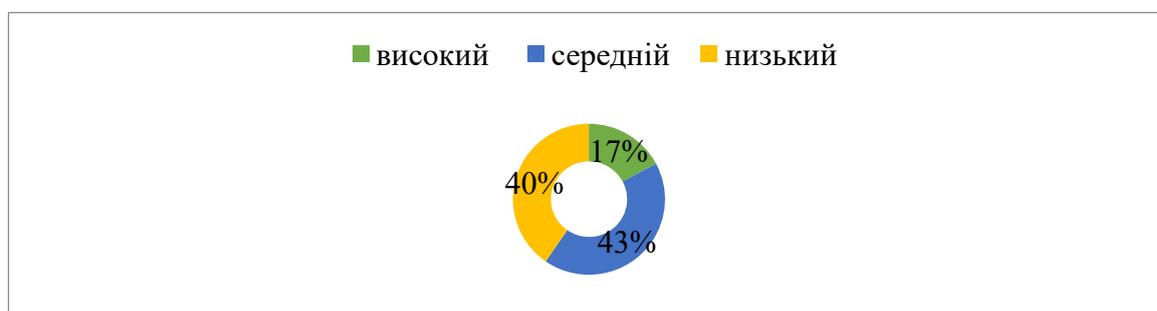

Рис. 5. Рівні вихованості ціннісного ставлення до здоров'я у студентів університетів наук про життя та навколишнє середовище за когнітивним критерієм

Рівні вихованості ціннісного ставлення до здоров'я у студентів університетів наук про життя та навколишнє середовище за емоційним критерієм ми оцінювали за двома показниками (в, дотримання здорового способу життя). Отримані результати наведені в таблиці 5.

Підсумувавши отримані дані за показниками емоційного критерію, ми встановили, що готовність до самовдосконалення та дотримання здорового способу життя на низькому рівні сформовано відповідно у 35,15 % і 39,90 % студентів університетів наук про життя та навколишнє середовище. Можна припустити, що такий великий відсоток низького рівня вихованості ціннісного ставлення до здоров'я пояснюється тим, що переважна кількість опитуваних – вихідці з сіл серед студентів. Як

свідчить анкетування, багато з них не готові до самовдосконалення або ж у сільському господарстві не мали на це часу (рис. 6).

Таблиця 5

Рівні вихованості ціннісного ставлення до здоров'я у студентів університетів наук про життя та навколишнє середовище за показниками поведінкового критерію

Рівні	Високий				Середній				Низький			
	Анк.	Екс.	Разом		Анк.	Екс.	Разом		Анк.	Екс.	Разом	
	К-сть	К-сть	К-сть сер.	%	К-сть	К-сть	К-сть сер.	%	К-сть	К-сть	К-сть сер.	%
Готовність до самовдосконалення	87	69	78	18,53	191	200	195	46,32	143	152	148	35,15
Дотримання здорового способу життя	61	42	51	12,12	198	206	202	47,98	162	173	168	39,90
Разом	74	56	65	15,33	184	203	199	47,15	153	162	157	37,52

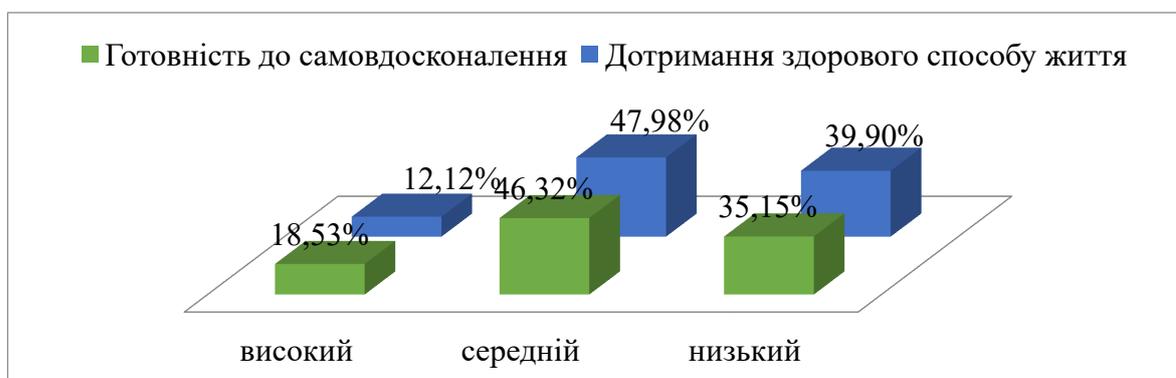

Рис. 6. Порівняння показників за емоційним критерієм

Таким чином, за результатами діагностики було виявлено рівні вихованості ціннісного ставлення до здоров'я за емоційним критерієм. Підсумувавши дані, розуміємо, що на високому рівні готовність до самовдосконалення сформована лише у 15,33 % студентів, проте на низькому рівні – 37,52 %. Гадаємо, що за емоційним критерієм такий низький рівень вихованості ціннісного ставлення пов'язаний із віком студентів, які взяли участь в опитуванні. (рис. 7).

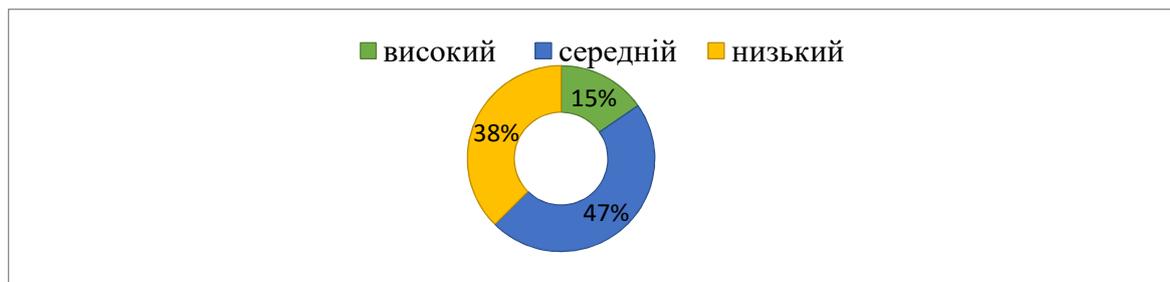

Рис. 7. Рівні вихованості ціннісного ставлення до здоров'я у студентів університетів наук про життя та навколишнє середовище за емоційним критерієм

Останнім критерієм, за яким було розглянуто рівні вихованості ціннісного ставлення до здоров'я, є поведінковий (табл. 6). Поведінковий критерій включає два показники: участь у праці, готовність до самовдосконалення у веденні сільського господарства.

Таблиця 6

Рівні вихованості ціннісного ставлення до здоров'я у студентів університетів наук про життя та навколишнє середовище за показниками емоційного критерію

Рівні Показ- ники	Високий				Середній				Низький			
	Анк.	Екс.	Разом		Анк.	Екс.	Разом		Анк.	Екс.	Разом	
	К-сть	К-сть	К-сть сер.	%	К-сть	К- сть	К-сть сер.	%	К- сть	К- сть	К-сть сер.	%
Уміння керувати емоціями	47	29	38	09,02	196	208	202	47,99	178	184	181	42,99
Почуття задоволення від дотрим. правил здор. способу життя	59	73	66	15,68	148	158	153	36,34	200	204	202	47,98
Разом	53	51	52	12,35	242	172	177	42,17	189	194	192	45,48

Підсумки результатів говорять, що вміння керувати емоціями притаманна, лише 9,02 % студентів, не отримують почуття задоволення аж 47,98 % студентів університетів наук про життя та навколишнє середовище. 42,99 % опитуваних студентів не вміють керувати своїми емоціями (рис. 8).

Опрацьовані дані дали змогу визначити рівні вихованості ціннісного ставлення до здоров'я за поведінковим критерієм. Високий рівень за поведінковим критерієм мають лише 12,32 % студентів, тому під час формувального етапу експерименту потрібно звернути увагу на підвищення задоволення від дотримання правил здорового способу життя (рис. 9).

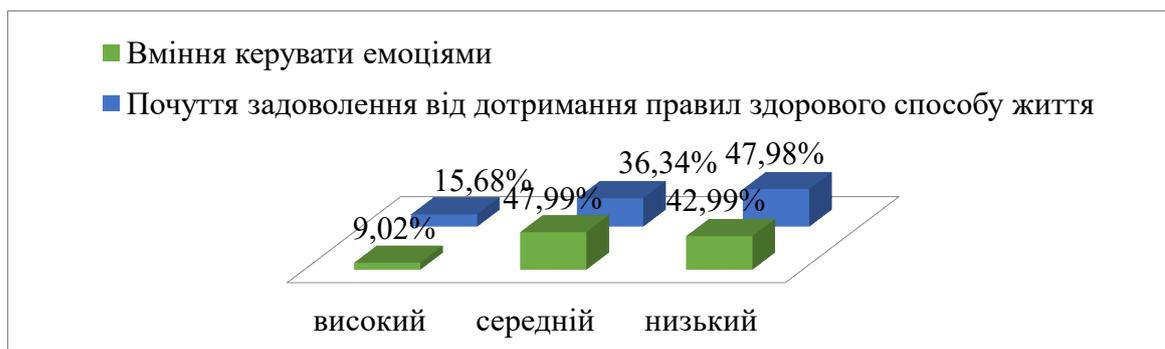

Рис. 8. Порівняння показників поведінкового критерію

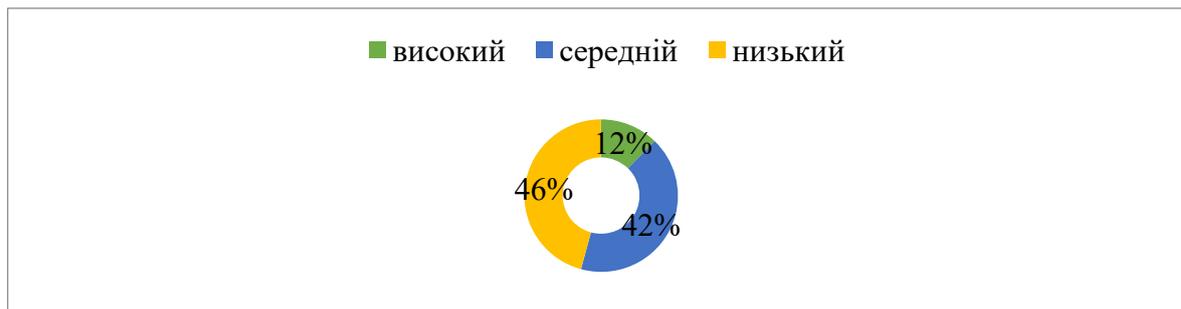

Рис. 9. Рівні вихованості ціннісного ставлення до здоров'я у студентів університетів наук про життя та навколишнє середовище за поведінковим критерієм

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок Отже, означені методичні умови формування ціннісного ставлення до здоров'я у студентів університетів наук про життя та навколишнє середовище покладено в основу опитування. Проведене дослідження, власний досвід дають змогу стверджувати, що виховний потенціал визначених методичних умов формування ціннісного ставлення до здоров'я у студентів університетів наук про життя та навколишнє середовище полягає в їх комплексній реалізації.

На основі психолого-педагогічних досліджень ціннісного ставлення до здоров'я виділені його когнітивний, емоційний, мотиваційний та поведінковий компоненти.

ЛІТЕРАТУРА

- Лузан, П. Г., Сопівник, І. В., Виговська, С. В. (2016). *Методологія та організація науково-педагогічних досліджень*. Київ (Luzan, P. G., Sopivnik, I. V., Vygovska, S. V. (2016). *Methodology and organization of scientific and pedagogical research*. Kyiv).
- Жосан, О. Е. (2008). *Педагогічний експеримент*. Кіровоград (Josan, O. E. (2008). *Pedagogical experiment*. Kirovograd).
- Васильев, В. Н. (1991). *Здоровье и стресс* (Vasiliev, V. N. (1991). *Health and stress*).
- Горащук, В. П. (2000). *Концептуальні основи формування культури здоров'я підлітків. Нові технології навчання* (Gorashchuk, V. P. (2000). *Conceptual bases of formation of culture of health of teenagers. New learning technologies*).

Оржеховська, В. М. (2007). *Стратегія розвитку превентивного виховання дітей і молоді в Україні. Становлення особистості*. Кам'янець-Подільський. (Orzhekhovska, V. M. (2007). *Strategy for the development of preventive education of children and youth in Ukraine. Formation of personality*. Kamenets-Podolsky).

РЕЗЮМЕ

Федченко Карина. Методические основы ценностных отношений к здоровью у студентов университетов наук о жизни и окружающей среде.

Подготовлено и обосновано критерии, уровни и показатели воспитанности ценностного отношения до здоровья студентов университетов наук о жизни и окружающей среде. Критериями воспитанности мы определили следующие: эмоциональный, мотивационный, когнитивный, поведенческий. Показателями мотивационного критерия является мотивация на здоровый образ жизни, интерес к здоровью. К показателям когнитивного критерия относятся знания о здоровье и его составляющие, осознание важности здоровья. Эмоциональный критерий содержит такие показатели, как умение управлять эмоциями, чувство удовлетворения от соблюдения правил здорового образа жизни. Показателями поведенческого критерия являются готовность к самосовершенствованию, соблюдение здорового образа жизни. С целью диагностики уровня воспитанности ценностного отношения к здоровью был проведен констатирующий этап педагогического эксперимента. К констатирующему этапу эксперимента был привлечен 421 студент и 24 научно-педагогических работника университетов наук о жизни и окружающей среде. Анализ результатов диагностики позволил определить уровни воспитанности ценностного отношения к здоровью по четырем критериям. Установлено, что высокий уровень воспитанности ценностного отношения к здоровью присущий 16,9 % опрошенных студентов, средний уровень – 44,2 % и низкий – 38,9 %.

Ключевые слова: диагностика, сформированность, ценность, ценностное отношение, здоровье, педагогика, студент, критерии.

SUMMARY

Fedchenko Karina. Methodological principles of the value attitude towards health in students of universities of life sciences and the environment.

Criteria, levels and indicators of education of health values in students of the universities of life sciences and environment are prepared and substantiated. The criteria of education are defined as: emotional, motivational, cognitive, behavioral. Indicators of the motivational criterion are motivation for a healthy lifestyle, interest in health. The indicators of the cognitive criterion include knowledge about health and its components, awareness of the importance of health. The emotional criterion has such indicators as the ability to manage emotions, a sense of satisfaction from following the rules of a healthy lifestyle. Indicators of the behavioral criterion are readiness for self-improvement, adherence to a healthy lifestyle.

In order to diagnose the level of education of the value attitude to health, an ascertaining stage of the pedagogical experiment was conducted. 421 students and 24 scientific and pedagogical workers of the universities of life and environment sciences were involved in the ascertaining stage of the experiment. The analysis of the results of the diagnostics made it possible to determine the levels of education of the value attitude to health according to four criteria. It was found that a high level of education of health values is inherent in 16.9 % of surveyed students, the average level – 44.2 % and low – 38.9 %.

We took as a basis a pedagogical experiment, which consisted of three stages: the ascertaining experiment envisages that the researcher by an experimental way establishes

only a condition of the pedagogical system studied: states existence of communications, dependences between the phenomena, defines initial data for the further research.

The molding experiment is accompanied by the use of a specially developed system of measures aimed at the formation of certain qualities, to improve the results of training, education, employment and so on.

The control experiment determines the level of knowledge, skills and abilities based on the materials of the molding experiment.

Key words: *diagnostics, formation, value, value renewal, health, pedagogy, student, criteria.*

УДК 378.4.016

Уляна Шостак

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ORCID ID [0000-0002-3258-2098](https://orcid.org/0000-0002-3258-2098)

DOI 10.24139/2312-5993/2021.04/297-308

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ- ПЕРЕКЛАДАЧІВ РІЗНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Здійснено теоретичний аналіз проблеми професійної мотивації. Установлено, що мотивація – це сукупність особистісних та ситуативних факторів, які спонукають до активності (діяльності) людини. Проаналізувавши отримані дані, нами було з'ясовано, що навчальна мотивація студентів-перекладачів різної форми навчання децю відрізняється. Тобто, у студентів державної форми навчання домінує мотив «Набуття знань» 70 %. Що стосується студентів контрактної форми навчання, то в даній групі досліджуваних домінує мотив «Отримання диплому» 54 %. У результаті дослідження були виявлені не тільки відмінності в навчальній мотивації майбутніх перекладачів у торговельно-економічній сфері, а й багато спільного.

Ключові слова: *майбутні перекладачі в торговельно-економічній сфері, навчальна мотивація, державна та контрактна форми навчання, заклад вищої освіти, психолого-педагогічний експеримент.*

Постановка проблеми. Особливого значення в часи соціально-економічного перетворення в усіх сферах суспільного життя набуває вдосконалення підготовки студентів – майбутніх перекладачів у торговельно-економічній сфері. Сучасне життя вимагає від людини здатності до перманентного навчання, що дозволяє їй зберігати конкурентоспроможність в умовах зростання обсягу та швидкого ускладнення інформації. Це викликало суттєві зміни в навчальному процесі та протягом усього організованого систематичного навчання. Сучасне суспільство висуває до випускника закладу вищої освіти особливі вимоги, серед яких важливе місце посідають професіоналізм, активність і творчість. Процес удосконалення підготовки майбутніх перекладачів в умовах сучасної освіти є досить складним і обумовлений багатьма чинниками. Одним із них є розвиток внутрішньої мотивації до навчання у студентів закладів вищої освіти (ЗВО).